

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави,
багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.cun.org.ua

13 вересня 2012 року № 37 (460)

КОЛИ В ЛІДЕРА Й НАЦІЇ – СПІЛЬНІ ЦІННОСТІ

Віктор ЮЩЕНКО та Олексій ІВЧЕНКО – одна команда

– Хотів би розпочати нашу зустріч розмовою про найсвятіше – Україну, – такими словами Віктор Ющенко звернувся до львів'ян, з якими він зустрівся сьомого вересня в кінопалаці ім.О.Довженка. – Коли бачиш, що сьогодні

найтяжчих ударів у країні зазнає все українське, то розумієш, що це і є державна політика сучасної влади. Жодна нація не опустилася так низько в дискусії про національні цінності, як це сталося в Україні.

Величезний, переповнений людьми зал кінопалацу, який кілька хвилин тому стоячи вітав Президента (2005–2010 рр.) оваціями та скандуваннями "Слава!", "Ющенко!", тепер замір, вслухаючись у кожне його слово. Віктор Андрійович просто і правдиво говорив про українські проблеми, говорив словами болю, від яких щеміло в серці і які дійшли до кожного, хто почував себе українцем.

Ми стали свідками того рідкісного випадку, коли політик і громадяни глибинно розуміють один одного, а це однозначно свідчить про те, що в них – спільні цінності. І якщо сьогодні більшість підконтрольних владі (і не тільки їй) ЗМІ тупо замовчують події за участю Віктора Ющенка, то причина такого "вибору" в умовах "свободи слова" очевидна. Вперше в новітній історії України державний діяч високого рангу говорить з народом з національних позицій, говорить навіть чіткіше і виразніше, ніж це робив під час свого президентства. А це лякає тих, для кого мета – влада, а не благо України.

Мені здається, що коли б така безкомпромісна позиція Президента Ющенка під час його каденції звучала з телевізійних екранів, то сьогодні Україна не опинилася б над безоднею національної катастрофи.

Закінчення на 4-й стор.

НА ЧАТАХ

В'ячеслав Березовський та Олег Дмитрів про політичне шулерство у Вінниці

Ще зовсім небагато часу триває передвиборча кампанія по виборах народних депутатів України, однак це не заважає нечистим на руку політичним силам та окремим кандидатам у народні депутати вдаватися до "старих, перевірених" способів самореклами, суть яких полягає в тому, що, очорнивши конкурента, сам виглядаєш ніби білий та пухнастий.

Нещодавно кандидати в народні депутати від Об'єднання патріотичних сил "Наша Україна" В'ячеслав Березовський (ВО №11) та Олег Дмитрів (ВО №12) мали можливість на собі відчувати так звані чорні PR-технології.

У виданнях, що входять до медіа-корпорації RIA, було поширено в де-

кількох носіях абсолютно неправдиву інформацію відносно цих кандидатів у депутати. Така інформація містилася у двох статтях.

Оперуючи окремими фактами, висвітлюючи їх частково (зокрема по Олегу Дмитріву – висмикнуті дані по одному із пунктів декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2011 рік, по В'ячеславу Березовському взагалі дані, записані в декларації, "не зауважили") горе-писакі спотворюють дані про самих кандидатів у народні депутати, дискредитують їх в очах читачів, ганебним прикладом чого і є ці дві статті.

Мета такого політичного шулерства зрозуміла – забрати у людей на-

дію, що є порядні люди серед кандидатів у народні депутати, яким можна віддати свій вибір, та примусити людей голосувати за "менше зло", яким, слід очікувати, буде представлена політична сила чи окремі кандидати, на чю користь виливаються ці журналістські помії.

Безперечно, неправдива інформація спростовується і кандидати у депутати подадуть відповідні позови до суду із вимогами публічного спростування недостовірної інформації. Однак такі факти є показником існуючої нині політичної культури та кризи жанру маргінальних політичних сил, які користуються такими послугами.

"Націоналістам не байдуже, виборчий процес якої якості відбудеться у Вінниці, оскільки це означало б зрадити довіру людей, вибором яких є репрезентована нами політична сила та ми особисто. Ми зуміємо захистити ваш вибір!" – заявили В'ячеслав Березовський та Олег Дмитрів.

СВОБОДУ – СЛОВУ!

КОНГРЕС ПІДТРИМУЄ ТЕЛЕКАНАЛ "ТБі"

– Конгрес Українських Націоналістів вважає свободу однією з найвищих цінностей цивілізації, – говорить лідер Конгресу Степан Браціонь. – Свобода слова позбавляє людей страху, вселяє в їхні серця відвагу. Телеканал "ТБі" справедливо називають останнім рубежем свободи. Конгрес обурений репресивними діями влади стосовно цього каналу. Спочатку він зазнав податкового пресингу, а тепер його почали відключати з кабельних мереж, через що втрачено понад 8 мільйонів глядачів. Вимагаємо припинити безпрецедентний тиск на ТБі – справді незалежне джерело інформації.

Кандидати в депутати від Конгресу Українських Націоналістів Оксана Опимах, Володимир Петранюк, Микола Коханівський взяли участь у мітингу на підтримку телеканалу "ТБі", що відбувся на Михайлівській площі у Києві восьмого вересня 2012 р.

Мітинг зібрав кілька тисяч учасників. Багато людей тримали прапори з логотипами телеканалу й написом "ТБі – останній рубіж свободи".

"Наш канал намагаються знищити. Але я думаю, що з вашою допомогою ми цього не допустимо", – сказав директор телеканалу Микола Княжицький, відкриваючи мітинг.

Учасники акції висунули вимоги припинити репресії проти незалежних ЗМІ та тиск на журналістів, відновити мовлення ТБі в українських регіонах у повному обсязі, а також вимагають відставки членів Національної ради з питань телебачення і радіомовлення.

Мітинг завершився промовою Володимира Петранюка, керівника Театру української традиції "Дзеркало", кандидата від "Нашої України" по 216 одномандатному округу м. Києва. Володимир Петранюк зазначив, що за нами стоїть шеренга таких великих українців як Тарас Шевченко, Симон Петлюра, Євген Коновалець, Степан Бандера, які відстоювали наше право бути Українцями, жити на рідній землі, говорити рідною мовою. Тож і ми будемо відстоювати цей форпост свободи слова, яким для всіх українців став ТБі.

На завершення мітингу виступив музичний гурт "Вій" на чолі з Дмитром Добрим-Вечором.

Наш кор.

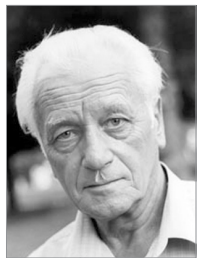
37

4 820102 210017

Дорогі читачі! Продовжується передплата на газету "Нація і держава" на 2012 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2012 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 6,01 грн., на 3 місяці – 18,03 грн., на 6 місяців – 36,06 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ПОЗИЦІЯ

SOS
ДЛЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ
ЗАВОЮВАНЬ!

Степан ХМАРА,
Герой України,
народний депутат
України трьох скликань

Мене дивує і три-вожить абсолютна неадекватність реакції суспільства на загрозу нашим демократичним завоюванням. Маю на увазі спроби будь-що проштовхнути закон про мирні зібрання. Відчуваю, що відхилення варіанту проекту депутата Мірошниченка є відволікаючим маневром. Нинішня так звана Верховна Рада намагатиметься обов'язково ще до виборів ухвалити цей закон із наскоку, як це вже неодноразово демонстрували "наперсники".

Бентежить інше: позиція нинішньої опозиції, яка грається з вогнем, давши себе втягнути в дискусію про добрий чи поганий закон, про принизливий арбітраж Венеціанської комісії. В принципі, потрібно відкинути будь-які балачки про такий закон. Конституція є найвищим законом прямої дії і надає право нашим громадянам на мирні публічні заходи за принципом повідомлення. Спроба регламентувати мирні заходи окремим законом однозначно є посяганням на конституційні права наших громадян, записаних у 39 ст. Конституції України, без яких неможливо оберігати найголовніше право народу, гарантоване 5 ст. Конституції України. Якраз мирні масові заходи (39 ст.) – найголовніший реальний інструмент захисту демократії, всіх решти прав і свобод.

Немає жодної потреби ухвалювати окремий закон про мирні заходи, бо механізми їх реалізації давно визначені відповідними законами (про міліцію, про національну безпеку, про транспорт тощо), а щоб мирні заходи не перетворилися на немирні, то на варті стоїть Кримінальний кодекс.

Вовтузіння навколо мирних публічних заходів є дуже небезпечним намаганням перевести їх з принципу повідомлення у завуальований дозвільний статус, що означало б перетворити ці права на фікцію або просто цинічне глузування над народом. Наприклад, як було це за комуністичного окупаційного режиму: виходити на маніфестації 7 листопада і Першого травня чи організовувати мітинги на захист Луїса Корвалана.

Ми, ті, хто пройшов пекло советських катівень, знаємо ціну Свободі, й не без нашої участі в нашій Конституції закріплено ці права для нашого народу.

Я не дивуюся поведінці влади. Ця не-наситна мафіозна орда хоче безкінечно панувати, тому не має наміру програвати на чесних виборах, але боїться протестів. Вона хоче вирвати з-під ніг у народу найцінніше, але боїться гніву народу і тому готується заздалегідь.

Але я дуже дивуюся нашій сонній інфантильній молоді, яка замість того, щоб змести цю банду, бачте, хоче виїхати за кордон. За такої, не побоюся назвати, нікчемної поведінки відкривається цілком можлива перспектива поїхати за кордон... у вагонах із заграбованими віконечками у східному напрямку. Ох, як вас там чекають! Так, так, історія має здатність рухатися по спіралі...

"Україна молода", ч. 134

Людмила КОХАНЕЦЬ

Виступаючи перед слухачами Дипломатичної академії, міністр закордонних справ Костянтин Грищенко, очевидно, вирішив посилити першOVERесневий пафос джентльменським набором гучних за формою, але абсолютно порожніх за змістом сентенцій: "Європейська інтеграція є пріоритетом, магістральним напрямом розвитку держави... Україна потребує фахівців з питань політики європейського об'єднання і механізмів інтеграції...". Попри вихолощеність будь-якої живої думки і логіки в словах міністра, він усе-таки має в одному раціо: Україна справді потребує фахівців із зовнішньополітичної діяльності, починаючи з міністра і закінчуючи консульськими клерками. Власне, Україна потребує самого міністерства зовнішніх справ, а не штатної філії такого неконституційного органу, як адміністрація Президента. Тінь Львовчкіна простяглася над Михайлівською площею, і всі слова та наміри пана Грищенка є несмішною пародією на "фахівця з механізмів політики"...

Особливо креативно (щоб не вживати недипломатичного, але доречнішого в цьому контексті терміну) звучала обіцянка пана міністра "розвивати діалог з Європейським Союзом і продовжувати реформи в Україні, у яких вітчизняна дипломатія задіяна як провідник національної економіки на світових ринках (!? – Авт.)" на тлі елементарного хамства, що його спокійно дозволив собі не надто високий за рангом міністерський чиновник на адресу представника ЄС. Нагадаю, того самого європейського об'єднання, з яким нинішні українські "реформатори" з усіх сил збираються продовжувати і розвивати діалог "сліпо-

Жозе Мануель Пінту Тейшера,
голова представництва
Європейського Союзу
в Україні:

"Якби я був українцем, то мене б найбільше цікавила суть. І мене б не цікавила лише риторика лідерів країни – без змін умов життя в Україні".

pravda.com.ua

го з глухим". Причому, на жаль, і сліпота, і глухота одночасно вразила лише одну сторону...

Як відомо, наприкінці каденції, перед тим, як розпрощатися з Києвом, посол ЄС в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшера відверто поділився своїми спостереженнями про ситуацію в країні перебування, відзначивши, зокрема, що "Українська влада більше зацікавлена в тому, щоб прикидатися перед обома сторонами, тобто перед Європейським Союзом і Росією, що вона йде в ту чи в ту сторону...". Висновок пана посла був аргументованим і справедливим. Саме це й не сподобалося офіційному Києву. Відповідь на одкровення Жозе Тейшери не забарилася. МЗС вустами директора департаменту інформаційної політики Олега Волошина (завжди оптимістичний, хоч не завжди доречно, особливо коли йдеться про співвітчизників у полоні то сомалійських піратів, то лівійських повстанців, вигляд цього емзесного молодика авторові цих рядків нагадує героїно російського класика Михайла Булгакова: у тієї також спостерігалася асиметрія в погляді від постійної брехні) дало рішучу відсіч "інсинуаціям" європейця. "Як правило, в дипломатичній

КОМЕНТАР

ДИПЛОМАТІЯ
ХАМСТВА,
або *Нота самим собі*

практиці посли, що перебувають у тому статусі, в котрому перебуває пан Тейшера, не дають резонансних інтерв'ю і не дають гучних оцінок ситуації в країні, в котрій вони добувають буквально останні дні, – відрубав наш "знавець" дипломатичної практики і додав цілком у дусі "донецьких дипломатів з підворотні". – За великим рахунком, на даний момент для нас пан Тейшера вже не є послом Європейського Союзу в Україні, тому його думка скорше за все повинна хвилювати республіку Кабо-Верде, ніж громадян і представників влади в Україні".

З представниками влади все зрозуміло. Хамський стиль для них так само "регіональний", як запозичені з общепонятного "ідіоми" із згадуванням матері і певних частин тіла. Не дивно, що міністр Грищенко не тільки не осмикнув свого підлеглого речника, а й уникнув будь-яких коментарів з приводу заяви Волошина на зустрічі в Дипломатичній академії. А ось багатьох громадян Україна якраз дуже обурила "нота самим собі", на яку з такою брутальністю сподвигся

українські моряки, змушені від "розквіту цих самих реформ" ходити в небезпечні рейси під чужими прапорами. Репутацію захистили – в той самий спосіб, перед яким дипломатична практика опускає голову, як кмітливий неофіт-слухач академії від запевнень міністра у незмінному курсі Києва на Брюссель через Москву і Шанхай. Щоправда, тоді пан Грищенко був змушений ситуацію підрихтувати, але зробив це з грацією не досвідченого дипломата, а знаменитого улюбленця Черновецького – слона Васі у тісному загоні Київського концзоопарку. "МЗС просто оприлюднив свою думку, Європейський Союз – свою. І все." – міністра вочевидь не спантеличило, що ці перпендикулярні думки не стикуються з "чіткою євроорієнтацією", котру начебто проводить його відомство за вказівками влади. Сказано "все" і крапка. Хай у ЄС тримають свої висновки при собі, а то чого доброго дограються з критикою: ми ще подивимось, чи дуже нам цей орієнтир – ЄС потрібен...

Посол Тейшера репрезентував в Україні Європейський Союз. Це цілком очевидно для всіх, хіба що не для Волошина. Кого представляє МЗС України і його очільник Грищенко? Державу? Ні. Адже не в державних інтересах звільняти з посад послів – патріотів і фахівців і замінювати їх на сірі, невиразні, несамостійні кадри. Звичайно, це прерогатива Президента – призначати і відкликати послів, але ж Грищенко не слухняний першокласник, котрий боїться гніву вчительки, а державний діяч, людина, яка десяти років віддала дипломатичній роботі і може чи, точніше, повинна б висловити, коли треба, свою чітку позицію, показати принцип... На жаль, у першокласника більше відваги і самостійності ніж у так званого міністра, котрий насправді нічого не вирішує, ні на що не впливає і нічого не може, крім недолугих коментарів.

...Зловісна тінь Банкової нависає над Михайлівською площею. Тому циркуляри послам "не акцентувати уваги на вшануванні жертв голодоморів" чи вказівки "розкривати кримінальну суть" політичних в'язнів стали суттю нинішньої дипломатії по-українськи. Як прокуратура, як суд, як СБУ чи міліція, МЗС перетворився на обслугову паханів при владі. А що мова спілкування там непарламентська, то кого має дивувати брутальність якогось недалекого вискочки? Кажуть, що свита грає короля. Чим дикіша й невихованіша, тим непомітніший цинічний оскал короля. Чи, даруйте, в нашому випадку Президента.

Україна потребує фахівців-дипломатів. Для провідності національних інтересів, для захисту співвітчизників, для здійснення всіх завдань, передбачених законодавством. А поки що має вузьких спеціалістів у галузі дипломатичного словоблуддя, здатних нажахати своїм войовничим невіглаством та хамством не тільки мешканців колишніх Островів Зеленого Мису, а й нащадків племен, які не правильно колись інтегрувалися з містером Куком...

Наші корпункти

Вінниця
Донецьк
Житомир
Запоріжжя
Івано-Франківськ
Кіровоград
Київська обл.

В'ячеслав Березовський
Олійник Марія
Ярмолінський Олег
Тимчина Василь
Салига Роман
Трищенко Віктор
Сахацький Олександр

(067) 258-55-71
(062) 337-23-48
(067) 702-63-37
(0612) 67-31-82
(0342) 3-11-35
(0522) 36-95-25
(04597) 4-92-93

Київ

Луцьк
Львів
Миколаїв
Одеса
Полтава
Рівне
Севастополь
Сімферополь

Шепеток Юрій

Хомич Іван
Динилиха Ігор
Яценю Софія
Ролінський Володимир
Паламарчук Дмитро
Бідюк Юрій
Проценко Володимир
Овчарук Василь

(044) 278-63-89,
279-68-34
8-095-92-66-154
(0322) 38-67-63
(0512) 49-67-90
(095) 678-76-73
(050) 171-63-49
(050) 435-34-34
(0692) 48-79-46
(0652) 29-77-43

Тернопіль
Ужгород
Харків
Херсон
Хмельницький
Черкаси
Чернівці
Чернівці

Ткач Володимир
Сачко Олександр
Дяків Богдан
Реуцький Іван
Бенюк Ніна
Савченко Максим
Лютин Віктор
Рябенко Валерій

(098) 711-05-50
(099) 053-48-69
(057) 716-02-18
(0552) 26-50-56
(8096) 362-72-23
(067) 647-35-24
(0372) 51-02-72
(04622) 4-38-81

АКЦЕНТИ

"ИЗМЕРЕНИЕ ЯЗЫКОВОЙ СИТУАЦИИ ВО ВСЕУКРАИНСКОЙ ПЕРЕПИСИ 2011 ГОДА: ПОЛИТИЧЕСКИЙ И СОДЕРЖАТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТЫ"

Тарас МАРУСИК

Всеукраїнський перепис населення виходить на фінішну пряму. Його кілька разів переносили – з 2011 року на наступний рік, а відтак – на 2013 рік. І це, мабуть, остаточна дата, оскільки днями стало відомо, що Державна служба статистики України заклала в кошторис понад 110 мільйонів гривень на його проведення.

Серед чотирнадцяти питань, які ставитимуть громадянам України в ході перепису, анкета містить два пункти, які мають безпосередній стосунок до національної ідентичності кожної людини: *Ваше етнічне походження (національність)* – п. 6 і *Ваші мовні ознаки* – п. 9.

До нового перепису Партія регіонів (і її сателіти) готувалася давно. Про це свідчить документ, назва якого винесена в заголовок даної статті. Документ було подано в Адміністрацію Президента України на початку червня 2010 року. Незважаючи на те, що він – анонімний, глава Адміністрації Президента України С.Льовочкін доручив своїм тодішнім заступникам О.Лукаш та С.Скубашевському опрацювати його і підготувати пропозиції. В свою чергу О.Лукаш дала завдання керівникам трьох управлінь *"ознайомитись та підготувати інформацію щодо порядку, відповідальних, фінансування правових підстав як зазначеного перепису, так і питань, які з'ясовуються додатково до/під час проведення такого перепису"*.

Дев'ятисторінковий документ *"Измерение языковой ситуации во всеукраинской переписи 2011 года: политический и содержательный аспекты"* – свідчення того, як відразу після приходу до влади Януковича і Партії регіонів розпочався широкий наступ на українську мову. Це один із перших кроків з реалізації скоординованої політики щодо зміни мовної ситуації в Україні. Регіонали й комуністи

поспішали – очевидно, щоб максимального встигнути до майбутніх парламентських виборів. Два серйозні кроки вони вже здійснили, запровадивши руками Конституційного Суду України російську мову в судочинстві та протиснувши з грубими порушення Конституції України і Регламенту Верховної Ради України так званий закон *"Про засади державної мовної політики"*.

Судячи зі змісту анонімного документа, до нього можуть бути причетні такі одіозні "язикові пасіонарії", як Ківалов і Колесніченко, а можливо, і Табачник з Єфремовим – без сумніву, під патронатом Кремля. Анонімні автори "мовного вимірювання" спробували шляхом маніпуляцій переконати Януковича в необхідності *"правильно"* сформулювати запитання. Своєї мети вони не приховували: *"Дані щодо ступеня поширеності мов в Україні справлятимуть суттєвий вплив на політичну і гуманітарну ситуацію в країні вирішили виміряти одним-єдиним запитанням про те, яка мова є рідною для респондента. А тим часом ситуація в Україні така, що далеко не у всіх випадках мова респондента збігається з тією мовою, якій він віддає перевагу. Крім того, саме поняття рідної мови є різним для різних людей"*.

При цьому автори *"Измерения"* покликаються на дані соціологічного опитування, проведеного в 2009 році Київським міжнародним інститутом соціології. Виконуючи чиесь замовлення, ця відома соціологічна установа вдалася до маніпулятивного запитання про *"зручну мову"* (мабуть, з наближенням президентських виборів соціологи вирі-

шили, що гроші не пахнуть). Так-от, виявилося, що *"42,5% українців назвали зручною для себе російську мову, 39,7% – українську, 16,3% – й українську, і російську"*.

Це дало підстави анонімам твердити, що кількість людей, які є прихильниками підвищення статусу російської мови, суттєво перевищує тих, для кого російська є рідною. Тому дані перепису 2001 року, відповідно до якого 67,5% українців назвали своєю рідною мовою українську, *"не відображають реальної мовної ситуації як щодо використання мов, так і щодо думок громадян про бажані статуси української і російської мов., вони легітимізували дискримінаційну щодо російської мови і російськомовної культури України політику, яку проводили Віктор Ющенко і Юлія Тимошенко"*.

Схема роботи над мовним питальником майбутнього перепису мала б звестися (а може, звелася) до такого: *"По-перше, треба визначитися, що ми хочемо виміряти в переписі (до речі, ми торкнулися тільки мови, а там ще ж є питання етнічності) і як ми інтерпретуватимемо і виконуватимемо одержані дані, які політичні наслідки можуть бути в залежності від поставлених нами запитань. Саме це найбільшчим часом повинно стати предметом дискусії в закритому режимі. По-друге, експерти повинні запропонувати підходи до виміру того, про що вони домоглися. По-третє, пропозиції експертів необхідно валідувати (в оригіналі "валідизировать" – Т.М.) за допомогою проведення методичних експериментів. Це якраз той випадок, коли варто витратити трохи часу і грошей, але не пускати в поле до 47 мільйонів безглузді (і політично шкідливі) питання"*.

Не може не звернути увагу на те екзотичне словечко, яким *"грамотні аноніми"* (можливо, з метою конспірації або інших якихось вагомих підстав) вирішили приголомшити чиновників АПУ. Замість того, щоб написати *"узаконити (легалізувати, підтвердити)"* тощо, вони вдалися до калічення їхньої ніби то рідної мови – *"валідизировать"*.

Поки що свої диявольські пропозиції оті *"інваліди пропаганди"* не *"валідизировали"*. А на сайті Держкомстату 17 серпня ц.р. з'явилася *"Програма Всеукраїнського перепису населення"*, затверджена в липні. П. 9 *"Ваші мовні ознаки"* сформульований так само, як у переписному листі 2001 року: *"9.1. Ваша рідна мова (зазначте)". 9.2. Чи володієте українською мовою (– так; – ні). 9.3. Інші мови, якими Ви володієте (зазначте)"*.

Чи означає це, що до *"Програми"* вже не можуть бути внесені зміни? Аж ніяк. Останнє повідомлення з офіційної сторінки Всеукраїнського перепису населення, яке датується 22 серпня ц.р., має таку назву *"На виконання Закону України "Про засади державної мовної політики"*.

і щомісячна платня за одну дитину перевищує звичайну в три рази, хоча садок не має ніякого спеціального статусу. Батькам також пояснили, що іграшки, посуд, паласи, штори, будь-який реманент і, навіть, канцелярські товари вони купуватимуть за свій рахунок!

Олег Фомушкін не приховує здивування: *"Садочок урочисто відкрили наприкінці серпня, але діти зможуть в нього потрапити лише в середині вересня, хоча гроші вимагають наперед та й за повний місяць!"*.

"Влада від Партії Регіонів, що погрузла у корупцію, вже не здатна усвідомити, як це можна працювати чесно, без махінацій. Сімферопольці прекрасно розуміють, що міністр освіти Криму, кандидат у народні депутати від Партії регіонів Віталіна Дзоз не лише знає про всі протизаконні дії своїх підлеглих, а й є безсумнівним "дахом" цієї корупції", – підсумував Олег Фомушкін.

razom.org.ua

ПОЗИЦІЯ

ЗАРАДИ ВЛАСНОЇ КИШЕНІ

Концерн "Укроборонпром" наповнює кишені його засновників, а не зміцнює обороноздатність України

Володимир МАНЬКО,
Голова Секретаріату
Головного Проводу
Конгресу Українських
Націоналістів

На думку об'єднання патріотичних сил *"Наша Україна"*, створений у грудні 2010 року з подачі уряду Азарова концерн *"Укроборонпром"* зовсім не має на меті модернізацію української зброї. Його засновники дбають лише про власні інтереси.

Про це свідчить зокрема зменшення асигнувань на модернізацію озброєнь, що на думку представника *"Нашої України"* Григорія Омельченка рівноцінно самогубству всієї української оборонної галузі. Проте колишнього очільника *"Укроборонпрому"*, а нині міністра оборони Дмитра Саламатіна це не хвилює. Та це й не дивно, адже він народився і виріс, довгий час працював у сусідній державі, а з Україною його пов'язує лише висока посада, яку Дмитро Саламатін обійняв після приходу до влади Віктора Януковича.

Така позиція опонентів влади може видатися суб'єктивною. Проте вона є далеко не поодиноким. Адже політично незаангажовані фахові експерти вважають *"Укроборонпром"* ударом по обороноздатності України. На їхню думку, *"Укроборонпром"*, повноваження якого затверджені законом *"Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі"*, є утворенням, яке не здатне розвивати та втілювати нові технології у військово-промисловому комплексі України.

Об'єднання ряду підприємств у держконцерн *"Укроборонпром"* і створення так званих кластерів на чолі з дочірніми торговими підприємствами покликане насамперед розвивати торгівлю зброєю, а не вирішувати завдання обороноздатності країни. Це суперечить самій суті оборонно-промислового комплексу, для якого продаж зброї на експорт аж ніяк не є завданням першої ваги.

Як вважають фахівці, нинішні горе-реформатори не приділяють належної уваги вирішенню нагальної проблеми розвитку національної української армії. При цьому вони з прикритістю констатують факт, що Україна поки що залишається єдиною європейською державою, яка так і не розпочала масштабне переозброєння армії.

Лінію на торгівлю зброєю взамін зміцненню обороноздатності країни всіляко підтримує Дмитро Саламатін. Свідченням цього є прийнята Кабінетом міністрів України на початку вересня нинішнього року постанова № 814, якою передбачено скоротити на 80 млн. гривень видатки за програмою *"Розвиток озброєння і військової техніки Збройних сил України"*, але одночасно збільшити на ту ж суму видатки за програмою *"Формування статутного фонду Державного концерну "Укроборонпром"*. Коментарі, як кажуть, зайві.

Дивно лише те, як можновладці не розуміють – якщо не виділяти кошти на розвиток армії, модернізацію військової техніки, то згодом, як зазначив Григорій Омельченко, навіть країнам *"третього світу"* не потрібна буде наша застаріла зброя. Проте *"временщиків"* з чинного українського уряду (а інакше їх і не назвеш), які створили концерн *"Укроборонпром"* і сформували його статутний фонд, це абсолютно не хвилює. На жаль, твердження *"а після нас – хоч потоп"* має місце сьогодні в українській владі.

КОРУПЦІЙНА ВАКХАЛІЯ

РЕГІОНАЛИ НЕ ВМІЮТЬ ПРАЦЮВАТИ БЕЗ МАХІНАЦІЙ

Очільник кримського уряду Могильов відкрив дитсадок з поборами

"У притаманному для корумпованої влади стилі, кандидати в народні депутати від Партії регіонів відкрили дитячий садочок з шокуючими для батьків поборами", – так керівник кримського виборчого штабу *"Наша Україна"* Олег Фомушкін прокоментував інформацію про відкриття головними регіоналами Криму дитячого садочку в Сімферополі.

Політик розповів, що очільник уряду Могильов, порушуючи *"Закон про вибори народних депутатів"*, у присутності своїх однопартійців, канди-

датів у народні депутати, помпезно відкрив у Сімферополі дитячий садок №78 *"Дзвоник"*. Проте батьки були просто вражені ціною за перебування в цьому дивовижному садочку, що становитиме 660 грн. Ще більше здивування викликало запропоноване примусово-добровільне стягнення благодійних внесків. Так, завідувачка Гайдукова без будь-якого сорому на перших батьківських зборах заявила про необхідність внесення обов'язкового добровільного внеску від 2500 грн. Слід зазначити, що

СУСПІЛЬСТВО І ПОЛІТИКА

КОЛИ В ЛІДЕРА Й НАЦІЇ – СПІЛЬНІ ЦІННОСТІ

Львів'янам, як і всім українцям, живеться нелегко, заможність – хіба що в мріях. А вболівають насамперед про долю незалежної Української держави, про її національні святині. Мова – найцінніший скарб. Віктор Ющенко завжди підкреслює націєтворчий фактор української мови. "Українська нація – засновник Української держави. Зникне мова – зникне держава. Перша ознака, характеристика нації – мова. Як людину ідентифікують пробою крові, так націю ідентифікують мовою. В унітарних державах нема двох державних мов. Навіть у Російській Федерації, де є 72 автономних утворення, функціонує одна державна мова – російська. А в нас раптом появляється лозунг "Два мови – одна держава". Піти б у школу тим "двоязыким" за елементарними знаннями". Посилаючись на Європейську хартію, зазначив Ющенко, пересмикують її суть. Адже в ній йдеться про автохтонні народи, що не мають своїх держав і мов яких загрожує зникнення. "В Українській державі – це кримські татари, караїми і кримчаки. Їхній культурі, мові має бути гарантована державна підтримка, – наголосив Віктор Андрійович. – А підтримка

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

На превеликий жаль, діяльність Президента України 2005–2010 рр. не мала потужного інформаційного супроводу, хіба що з точністю до навпаки – коли йшлося про негатив. Та демократ "до кісток" Віктор Ющенко ніколи собі не дозволяв ні "металу" в голосі, ні дріб'язкової помсти, ні дорікань так званим соратникам. Він і тепер їх прощає. А вони, продемонструвавши дивовижну неспроможність виконувати вголошені на Майдані обіцянки, на додачу втратили ще й честь і совість і покляли всю вину за те, що не збулося, лише на лідера. Чи бодай тепер, з глибини свого морального падіння, хтось із них збагнув, що також несе відповідальність за розчарування й зневіру суспільства? Може, хто-небудь узав на себе нелегку ношу державних справ, поки тяжко хворий після отруєння Президент боровся з підступною недугою, яка почала відступати заледве через рік? Далі, ні. Натомість із запопадливістю брудної плітки заходилися поширювати чутки, за якими начебто й отруєння не було, а просто Віктор Андрійович захотів удосконалити свою зовнішність... На таке шамотіння й обурюватися смішно, особливо, коли воно сичить з вуст тих начебто чоловіків, чий зовнішності не позаздрив би й сам Квезіmodo.

І якщо Президент Ющенко робив щось "не так", то його "свита" мала всі можливості без ризику для себе, рідної, сказати йому про це відверто, а не на таємних "сходках" снувати змови, які згодом трансформувалися в демонстративні демарші та артистичні заяви. Не вірю, щоб хтось із тодішніх новоспечених "дисидентів", яким було довірено й уряд, і безпеку, й оборону, й правоохоронну систему, не усвідомлював зловісну роль Кремля і в отруєнні, і в інспіруванні внутрішніх українських конфліктів, і в медійній кампанії дискредитації Президента, українського за духом і переконаннями, а тому – небезпечного для імперії, небезпечного – навіть без гідної команди та досвіду політичних інтриг. Віктор Ющенко визнає свої прорахунки, в тому числі – свою найбільшу помилку. Чи хтось із "соратників" спроможеться на покаяння? Не перед Ющенко, а перед народом і власним сумлінням. Навряд чи. Одні підтюпцем подалися "під Януковича", інші, щоб залишитися в політиці, заходилися запобігати ласки в Турчинова, випрошуючи місце в списку. Скажіть, а народу потрібний депутат, для якого батьківщина щоразу інша – і щоразу там, де тепло?

ПОЗИЦІЯ

Віктор ЮЩЕНКО:

"Відкрито оприлюднивши свої плани, російська влада, фактично, викрила своїх спільників в Україні. Якщо досі проросійські сили намагалися надати шляхетності своїм діям посиланнями на Європейську хартію регіональних мов, розмовами про права людини, демократію та рівність, то після зізнання Дмитрія Медведєва зафіксовано: нинішня українська влада – не самостійний гравець, а виконавець однієї з другорядних ролей у крупній Кремлівській грі з розбудови "руського мира".

Українське керівництво лише виконує сценарій, написаний за межами України, серед пунктів якого – закон "Про засади державної мовної політики", інтеграція в пострадянські економічні об'єднання, узгодження підходів до історії, гальмування реалізації європейського курсу України та підміна його російсько-українською співдружністю, яка, за словами одного з українських чиновників, має стати нашою спільною відповіддю на цивілізаційні виклики третього тисячоліття.

Маски скинуто, в тому числі й з українських учасників вистави. Відсутність реакції з боку українського керівництва на агресивну риторику з Москви свідчить про мовчазну згоду з оголошеним планом дій".

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

Перебуваючи у Львові, Віктор Ющенко дав прес-конференцію для журналістів, у яких було багато запитань і в царині політики, і економіки. Одне з них – що чекає гривню?

Головною загрозою для стабільності гривні Віктор Ющенко вважає популістські заяви наших політиків. "Коли я прийшов у кабінет Президента, в нас було від шести до восьми мільярдів валютних резервів, – відповів Віктор Андрійович. – Коли пішов із посади, то було 37 мільярдів доларів валютного резерву. На сьогодні у нас – 29 мільярдів доларів резерву. Тож із точки зору арифметики ризики фундаментальні покрити є чим. Але, на мій погляд, цього можна і не коментувати, бо найбільш некерівний сьогодні фактор і найскладніший, який прогнозується, це – ситуативний фактор, психологічний, фактор новинного блоку. Коли у мене є можливість і я слухаю деякі ділові коментарі, а особливо на тему української гривні, то, кажу чесно, якщо я ще разів десять почую такі коментарі, то точно піду і заберу свої вклади з банку. Тому що ті коментарі – непрофесійні, політизовані і нечесні по відношенню до нашого національного пріоритету, гривні. При такому тлі, коли всі кабінети мовчать, а політики коментують гривню. Саме це – найбільша ахіллесова п'ята в нашій ситуації. Я боюсь, що психологічно вони можуть так розхитати це явище, що воно набере такого розвороту, який не зупинять і фундаментальні втручання".

Також журналістів цікавила думка Віктора Андрійовича з приводу деяких діячів. Зокрема, Віктора Медведчука, який зараз веде проросійську політику. Свою думку про колишнього політика Віктор Ющенко висловив однозначно: "Мені здається, це – політичний нафталін, який уже ніколи в Україні не буде потрібний. Це минуле, яке не відпускає Україну. Пригадую, коли після кількох днів призначення Тимошенко Прем'єр-міністром вона прийшла до мене з фотокартками (на них – Медведчук із керівниками російської держави) і з проханням призначити Віктора Медведчука першим віце-прем'єром України. Після моєї категоричної відмови пролунало наступне прохання – призначити його послом України в Росії. І я також відмовив. Запит на цю людину завжди буде існувати у п'ятій колонії, в силах, які не є патріотичні і які не працюють на національні інтереси...".

тюрми". Коли призначав Турчинова головою СБУ, а Луценка – міністром внутрішніх справ, то був упевнений, що вони організують боротьбу проти корупції. Не сталося. А подані за ініціативою Президента три антикорупційні законопроекти так і пролежали без розгляду чотири роки у Верховній Раді. Тиснути на парламент обмежений у повноваженнях Президент не хотів і не міг – це зрозуміло.

Львів'яни цікавилися, чому "Наша Україна" не об'єдналася на виборах із "Свободою". Очевидно, такий вибір був би для них приємнішим, ніж дує останньої з "Батьківщиною". Ющенко зізнався, що тричі зустрічався із лідером "Свободи" Олегом Тягнибоком і жалкує, що не визріло конструктивного рішення. Виглядало так, що він мало не агітує за "Свободу". "Патріотичну платформу, – сказав Віктор Андрійович, – треба підтримувати. Необхідно, щоб патріоти пройшли в український парламент. Якщо це наші, українські сили, маємо їх підтримати".

Толерантність Віктора Ющенко деякого відверто вразила. Він знайшов виражені слова і побажав успіху в політиці Арсенію Яценюку. Компліментарно говорив про Віктора Пинзеника – і як про висококласного фахівця, і як про достойну людину. Згадав добрим словом і про співпрацю з Євгеном Марчуком, коли той обіймав пост Прем'єр-міністра України.

Приємно, що одне із запитань дотично торкалося і нашого тижневика. Львів'яни попросили Ющенко ширше розповісти про його "політ свободи" в Тбілісі під час вторгнення в Грузію російських військ, про що вони прочитали, як було зазначено в записці, в його інтерв'ю "Нації і державі". Його розповідь, акцентована на ідеалах свободи, на солідарності з народом, що захищає незалежність своєї Вітчизни, не могла не зворушити присутніх, вони не раз переривали її оплесками. Наведу лише декілька фраз із сказаного:

"Ми прибули в Тбілісі вночі. Прийшли на Майдан. А там – п'ятдесят тисяч народу, один до одного притулилися. Я сказав: "Я сьогодні тут, з вами. Я сьогодні грузин. Маєте знати – з вами Україна". І тоді сталося щось фантастичне. Очі людей немов загорілися. Адже ніщо так не підтримує, не вселяє надію, як солідарність. Вистійте Грузія – вистійте і Україна".

Зустріч у Львові відбулася на високих реєстрах національного взаєморозуміння та єднання. Люди ще довго не відпускали Віктора Ющенко і після її закінчення. Хтось підходив за автографом, другий – щоб запитати про сокровенне, ще інший – побажати щастя та успіхів. "Ще ніхто з політиків не говорив з народом так мудро, вболіваючи за українську справу, як Ющенко, і нікому я ще так не вірив, як йому. Стрижень у ньому відчувається, наш, націоналістичний", – сказав сивочолий ветеран національно-визвольних змагань. Він, схоже, висловив настрої залу, про які моя суїдка сказала: "Бачите, тепер усі тут збагнули свою провину, коли не вийшли стійно захистити його від наруги. Таж зрозуміло, чому Москва та її обслуга так його нищили. Бо він українець! Але ми ще покажемо свій характер."

Люди щиро бажали Вікторові Ющенку, "Нашій Україні" перемоги на парламентських виборах. Адже лише з патріотичними силами вони пов'язують майбутнє Української держави.

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

МИ ЩЕ ВСТАНЕМО З ПОПЕЛУ

Червоноград – місто, знане не тільки на Львівщині, а й в Україні. Адже це – шахтарський край, важлива складова Львівсько-Волинського вугільного басейну. Втім, колись воно славилось не тільки видобутком вугілля, тут була розвинута легка промисловість, оборонна. І якщо про оборонну в радянські часи не прийнято було говорити, то виробни Червоноградської панчішної фабрики з задоволенням носили в цілому Радянському Союзу, оскільки вони вирізнялися високою якістю. За останніх 20 років місто змінилося. Економічні кризи зруйнували виробництво. Люди поїжджали в пошуках заробітків. Сьогодні в Червонограді проживає 82 тисячі мешканців. Про те, як і чим вони живуть, розмовляємо з мером міста Ігорем Івановичем Чудійовичем.

– З 2000 року в нас почалися процеси по відновленню виробництва, загалом дуже складні, – розповідає міський голова. – Але найбільшою нашою проблемою стала вода. Пригадуєте, як десь у середині 90-х років Україну облетіла тривожна звістка про масове захворювання дітей у Соснівці і Гірнику на гіпоплазію зубів. В результаті проведених досліджень з'ясувалося, що причиною захворювань є підвищений вміст фтору у воді. Довелося замінити водозабір. Чи є новий водозабір ідеальним? Певно, що ні. Але проблеми, принаймні на сьогоднішній день, позбулися.

– **А на завтрашній?**

– Є проект "Чиста вода", але він не фінансується.

– **Ви сказали, що почався процес відновлення виробництва. Які саме підприємства в Червонограді працюють?**

– На жаль, нам не вдалося відновити роботу на всіх підприємствах, але на більшості – так. З легкої промисловості успішно працює ВАТ "Калина". Це спільне українсько-німецько-італійське підприємство шие жіночі корсетні виробни, причому дуже якісні. Одним з кращих підприємств в Україні вважається наша "Дюна-Веста", колишня панчішна фабрика. Приємно, що працює воно завдяки українським, а не іноземним інвесторам. І, до речі, успішно освоює зовнішній ринок. Із допомогою польських інвесторів відновив роботу завод метало-конструкцій. Непогано розвивається в Червонограді малий і середній бізнес. В основному це торговельні фірми і послуги. Але є й виробництво, наприклад, меблів. І, звичайно, шахти. Однак вугільна промисловість поволі згортає роботу, оскільки вичерпався запас якісного вугілля. Можу також похвалитися, що ми першими у Львівській області цивілізовано підійшли до вирішення проблеми із сміттєзвалищами і ввели в експлуатацію сортувальну лінію, що дає можливість звести рівень забруднення ґрунтів до нуля. Будували ми її, через недостатнє фінансування, довго, десять років, але нарешті завершили. Крім того, Червоноград переміг у конкурсі на найкраще місто по благоустрою. Маємо третє місце в Україні, що засвідчує спеціальний диплом Кабінету міністрів.

– **Які найбільші проблеми має місто?**

– Це проблеми, що виникли в результаті діяльності шахт – підтоплення, осад

ґрунту. Підвищився рівень ґрунтових вод, внаслідок чого з'явилися болота, провали землі і, що найгірше, стали руйнуватися будинки. Будь-які опаді, що тривають понад три дні, породжують певні труднощі. Усунення цих проблем вимагає чималих коштів. А шахти їх не мають. Не виділяє держава грошей, необхідних і для закриття шахт. Шахта № 1 закрита ще з 1996 року. До цього часу не вирішені пов'язані з цим екологічні проблеми. Останні кошти на роботи по відведенню поверхневих вод ми отримали в 2008 році. Ситуація ускладнюється ще й тим, що закриваються нові шахти, адже, як я вже казав, запаси якісного вугілля у нас практично вичерпано. Уже закрилася друга і п'ята Великомоствітська, готується – восьма. Надії на те, що держава подбає про екологію, – жодної.

– **Який вихід із ситуації?**

– Я його не бачу. Адже шахти – підприємства державні. Збитків вони завдали колосальних і, невелике місто самостійно вирішити їх не може. Згідно з гірничим законом, шахта повинна ліквідувати негативні наслідки своєї діяльності. Держжава мусить взяти ці витрати на себе, якщо їх не можуть забезпечити самі підприємства. Зрештою, існує навіть відповідна державна програма, але вона не фінансується. Ми ж не можемо навіть частково вирішити цих проблем, скажімо, за рахунок податків. Бо з восьми діючих у нас шахт до Червонограда належить лише три, решта – до району. Ми й так намагаємося вирішити всі міські проблеми за рахунок місцевого й обласного бюджетів.

Назріває ще одна велика проблема – працевлаштування людей.

– **Який рівень безробіття в місті?**

– Офіційно – два відсотки. Однак, є й скрите – з оплатою в конвертах, так звана неоповна зайнятість. Але таких випадків порівняно не багато. Натомість закриття шахт вивільнить дуже велику кількість людей. Потрібна альтернатива вугільній промисловості. І знову ж такі потрібна цільова державна програма для створення нових робочих місць або залучення інвестицій. Цікавим у цьому плані є досвід Польщі із створення вільних економічних зон.

– **У нас уже були вільні економічні зони.**

– Так, але використовувати їх слід не для наживи окремих осіб, а для розвитку

цілих регіонів. Пріоритет мають надавати не торгівлі, а розгортанню виробництва.

– **Чи міг би врятувати ситуацію малий бізнес.**

– Теоретично – так. Насправді після ухвалення нового податкового кодексу малий бізнес згортає роботу. Адже це законодавство фактично підтримує великі корпорації, яких у нас нема.

Проблемою є і кадрове забезпечення. Освіта сьогодні дуже далека від потреб ринку праці. Знайти кваліфікованого інженера, маркшейдера, механіка, інженера-будівельника практично неможливо. Натомість юристів і фінансистів так багато, що можемо забезпечити ними зо дві сусідніх держави.

– **Ігорє Івановичу, наближаються вибори до Верховної Ради. Всі теперішні кандидати в народні депутати декларують наміри змінити державу на краще. Що, на Вашу думку, необхідно зробити, щоб наше життя змінилося?**

– Навіть уявити цей обсяг роботи надзвичайно важко. Дуже вже багато наламали дров. Господарка запущена так, що почалися незворотні процеси. Чимало біді наробила непродумана приватизація. Адже з рядом об'єктів просто неможливо було це робити, докорінно неправильно. Маю на увазі і шахти, і "Західенерго", й Добротвірську та Бурштинську електростанції, і Центральну збагачувальну фабрику та ще багато інших. Взяти хоча б приклад збагачувальної фабрики. З її приватизацією змінилася цінова політика, розрахунки, поставки. Це, відповідно, породило проблеми у вугільній галузі. Так само і з приватизацією "Західенерго". Власник везе вугілля зі сходу країни. Це його право, його бізнесові інтереси. Але місцеві шахти почали працювати на склад. Якщо не буде відрегульована система збуту і поставок вугілля, їх, а разом і нас, чекають великі проблеми. Між тим, поведінка власників не є прогнозованою. Та й, зрештою, комплексний розвиток регіону – не їхній головний біль. Про це мали б подумати ті, хто давав дозвіл на продаж об'єктів. Зрозуміло, вирішення цих питань ляже на плечі новообраних депутатів.

– **Звісно, якщо вони захочуть їх вирішувати.**

– Аякже. Бо досі ніхто з народних обранців особливо проблемами міста не цікавився. Ми вже маємо негативні приклади такої непродуманої приватизації.

Ще за радянської влади у нас був завод "Зміна". Він обслуговував військово-промисловий комплекс, і працювало там п'ять тисяч робітників, тепер, після приватизації, працює близько 500, і виконує підприємство замовлення міноборони Росії. Власників тут ніхто не бачив. Інвестицій – теж. Перспектива сумна.

Не менше біді зроблено і в духовній сфері, в політиці. У нас на першому місці промислові групи, партії, лідери, а цілісного плану розвитку держави нема. І не бачу, щоб хтось запропонував його, хоча б перед виборами. Натомість зроблено багато, щоб роз'єднати людей. Поділ на католиків і православних (тепер відіграє роль ще й патріархат), схід і захід, "одноязичних" і "двоязичних" – це шлях в нікуди. Це злочин, коли людей примусово ділять, залякують, заганняють у певні стереотипи. Йде постійна підміна понять. А цинізм і маніпуляція людьми дійшли до краю. Антиукраїнські сили на цьому роблять політику і заробляють статки.

– **То якою ж має стати ця держава?**

– До влади повинні прийти люди, здатні докорінно усе змінити. Найперше, політика, економіка, наука, освіта, культура – все повинно опиратися на національну ідеологію. Ми будемо свою державу, і саме це має бути в основі. Визьмімо для прикладу Сполучені Штати Америки. Бачимо, якою потужною є ця країна в різних сферах життєдіяльності. Але стрижнем цієї потужності є власне національна політика. З її допомогою з багатонаціонального і різноманітного населення витворено американську націю. Прислухайтесь, як вони говорять про себе: я – афроамериканець, я – американець українського, німецького, італійського і т.д. походження. Іншими словами, не забуваючи про своє коріння, вони на перше місце ставлять свою приналежність до цієї країни. Коли в Україні головними пріоритетами стануть національна мова, національна культура, національна економіка, словом, національні інтереси, в нас теж почнуться позитивні зміни.

– **Народ зараз дуже розчарований, пригнічений. Чи готові ми до таких змін?**

– Так. Основним позитивом нашої більш як двадцятилітньої незалежності є те, що народилося і сформувалося нове покоління, над яким уже не тяжіють стереотипи попередніх років. Це досить прагматичні, комунікативні, добре поінформовані молоді люди, які вже не хочуть жити так, як живуть їхні батьки. Не хочуть, бо знають, як живуть їхні ровесники в світі. Боротьба за українську мову, в якій організаторами були саме молоді люди, довела це. І хай ніхто не тішить себе тим, що їх, мовляв, було мало. Приспана совість не означає її відсутності. Ці процеси нуртують, але ще не вийшли на поверхню. Однак зупинити їх уже не можна. Колись я розмовляв з молодими людьми про доцільність визнати УПА. Один юнак сказав: "У мене один дід загинув в УПА, а другий – у червоній армії. Але обидва вони воювали за Україну, за її звільнення від ворога". Цей хлопець, як на мене, мудріший за багатьох наших політиків. Переконали, що наша нація, всупереч усьому, відроджується, і що Україна, як потужна національна держава, ще встане з попелу.

Леся РУПНЯК

ОСОБИСТА ДУМКА

ПОЧИНАЙТЕ З ПРАВДИ

А правда у нас в Україні така. За згоди більшості виборців 2009 року українці добровільно дали себе окупувати етнічним росіянам, тобто 17,5 відсотка населення, що записали себе росіянами згідно з переписом 2001 року.

Що це за форма окупації? Президент України Віктор Янукович – батько білорус, мати – росіянка. Сам він з політичних міркувань – антиукраїнець. На найвищі посади призначив неукраїнців: Прем'єр-міністр Микола Азаров – етнічний росіянин, голова СБУ Ігор Калінін, Міністр оборони Дмитрій Саламатін,

голова Адміністрації Президента – те ж саме, Міністр освіти – злісний антиукраїнець.

Оця вся рать на найвищі керівні посади в міністерствах і по всій Україні призначила людей, собі подібних, для яких основне бажання: нажитися на українському народові.

Чому це сталося? У перші роки Незалежності ми не вимагали від усіх чиновників знати державну українську мову. І вони зрозуміли, що українці не принципові, самі надають їм високі посади без знання мови, тобто пустили їх під "свій стіл", а далі вони вже лізуть і на наш стіл.

В.Янукович взявся за українську мову саме до виборів 2012 року. А до президентських виборів 2015 року, впевнений, підпише закон про другу державну мову, – звичайно, російську.

У Європі, та й у всьому світі немає такого прикладу, щоб корінна нація, маючи свою державу і 78 відсотків

етнічного населення, добровільно віддала майже всю повноту влади іншій етнічній меншині (17,5 відсотка) в державі. А в Україні таке неподобство сталося.

Ми не звинувачуємо в цьому етнічних росіян чи когось з інших національностей. Вина у цьому наших 30-ти відсотків етнічних українців (перевертнів і зрадників), що ненавидять Незалежну Україну, українців і їхню мову. Вони заражені бацією російсько-советського шовінізму і "вилікувати" їх від цієї хвороби дуже важко. Але якщо з ними постійно говорити, роз'яснювати їм ситуацію, то можна 5–10 відсотків цих перевертнів переконати в блуді і спрямувати в українське русло національної свідомості.

А сьогодні найголовніше завдання всіх українців, патріотів України – звільнити нашу Вітчизну від цієї окупаційної влади.

Василь ЮРЧАК,
с.мт. Дублянка, Харківщина

БІЛЬ І ГНІВ СЕРЦЯ, ЩО ЛЮБИТЬ

Схоже, не лише мене запекло-заболіло в душі, коли прочитала в журналі "Кореспондент" (ч.33) колонку головного редактора телеканалу ТВі, відомого журналіста Віталія Портнікова, в якій він волає-звертається до нас з вами: "Ви ж українці!" (текст можна прочитати і на інтернет-блогі автора на сайті "Кореспондент.нет"). Адже у вас, пише В.Портніков, нічого нема і не буде, крім України, і якщо ви не побудуєте власну державу, то навіки залишитеся прислугою в чужому домі – хай і на своїй землі. Тим часом і в наші часи головною проблемою залишається готовність українців пристосовуватися до будь-яких, навіть найбезглуздіших і злочинних правил життя, які диктує їм влада, пристосовуватися, забувши про власну та національну гідність, гублячи власну державу. Часто сором'язливою мовчанкою ми обходимо проблеми, про які мали б щодня говорити на весь голос. А Віталій Портніков сказав. Тож звернемося до тексту, який, правду кажучи, дуже хотілося б надрукувати повністю, якби не грізне застереження журналу: "Передрук колонок, опублікованих у журналі, заборонений". Що ж, наведемо фрагменти.

УРОК ПАТРІОТИЗМУ

"Не так давно, – пише В.Портніков, – грузинський президент Михайло Саакашвілі, який брав участь у поминальній службі за загиблими під час конфлікту 2008 року, звернувся до своїх політичних опонентів з гнівним закликком дистанціюватися від контактів з російським керівництвом. "Розумію, що вам може не подобатися цей уряд і Саакашвілі, – сказав президент, – але чорт забирай мене і всіх: невже не повинно бути різниці між [російським лідером] Путіним і вами? Він же Путін, а ви грузини!".

Автор зізнається, що згадав цю емоційну тираду, коли обмірковував даний текст, який припадає на чергову річницю української незалежності. Починаючи з 24 серпня 1991 року, він написав вже 20 таких текстів. "За ці роки з палкого молодого чоловіка, який з подивом і радістю спостерігав з галереї Верховної Ради УРСР за проголошенням незалежності, я перетворився на чоловіка середніх років, переконався, що навіть найчистіші наміри можуть бути спотворені і перекреслені суспільною байдужістю. А держава, про яку я мріяв, так і не постала – з'явилася лише бездушна оболонка, схожа на засохлий кокон, з якого, здається, ніколи не вилетить метелик, – констатує В.Портніков. – Не буду приховувати, що для мене українська державність є питанням особистісного виживання. Я мріяв про цю країну в шкільні роки, коли мої однолітки були зразковими радянськими людьми, при першій же можливості відмовлялися від рідної мови і походження та забували про Україну буквально у вестибюлі Київського вокзалу тоді ще нашої спільної столиці."

Нема підстав сумніватися в тому, що Віталій Портніков завжди ідентифікував себе саме українським журналістом, починаючи ще з радянських часів, "з моєї роботи в Москві, коли куди зручніше і вигідніше було б перекаваліфікуватися в російські ліберали, а ще краще в консерватори – і згадувати про своє українське дитинство з поблажливою посмішкою, яку ми повсякчас спостерігаємо на фізіономії чергового ревнителів слов'янської єдності. Але це було неприйнятним для моєї совісті, почуття справедливості і співчуття до народу, серед якого я виріс. Народу, який заслужив право на свою державність, як і будь-який інший народ. І якщо не буде справжньої Української держави, не буде і журналіста Віталія Портнікова з його ідеалами, читацьким колом, глядачами, уявленнями про цінності... Я сам буду як засохлий кокон, що не дочекався свого метелика. І це сумна правда. Але не вся. А вся полягає в тому, що я єврей."

Далі, жодного разу не вживши слово "патріот" чи похідні від нього, автор по-

дає урок патріотизму – принаймні я саме так сприймаю його текст: "У трьох годинах льоту від Києва є країна, в якій я завжди відчував себе вдома – і в своїх дитячих мріях, коли двері держави Ізраїль були зачинені для нас радянським режимом, і коли я нарешті отримав право на побачення з Домом своїх батьків. Я не уявляю собі світу без України, але я не уявляю його і без Ізраїлю. Мало того, я ламаного гроша не дам за своє життя, безпеку і почуття власної гідності в світі, де не буде Ізраїлю."

Мій народ жив без національного уряду 2000 років – так, це були роки великого духовного злету, але це були і роки приниження, зневаги і смерті. Саме тому я – зізнаюся в цьому чесно – не розумію українців. Адже у них, крім України, нічого немає і не буде. Не побудують вони її, втратять – і навіки стануть прислугою в чужому домі (навіть і на своїй землі), як уже були практично всі роки свого національного існування, аж до 1991-го.

Невже почуття власної гідності може так трагічно не збігатися з національним? Невже немає розуміння того, що саме в цій країні – і ні в жодній іншій – полягає їхнє майбутнє і перспективи їхніх дітей та онуків? Перспективи не просто багато жити і ситно їсти, але і відчувати себе людиною."

КОЛИ НАВЧИМОСЯ СЕБЕ ПОВАЖАТИ?

Кажуть, щоб вижити, українці навчилися пристосовуватися. І ще – якщо людина (нація) тривалий час живе в атмосфері приниження, вона починає соромитися себе і щоб "вибитися в люди", зрікається своєї мови, релігії, походження. Кажуть, що Геноцид-Голодомор 1932–33 років зруйнував генетичний код української нації, вжививши у підсвідомість людини страх повторення трагедії. Ловлю себе на тому, що в трьох реченнях я мимохіть написала три "виправдалні" причини, які спонукали українців до втрати національної гідності. Звісно, не всі її втратили, мільйони заплатили життям за честь і свободу України. А може, причина в тому, що краді йшли вмирати, а треба було за будь-яку ціну зберегти їм життя, щоб нація мала провідників, які будуть унапрямувати її кожен крок? Врешті, лідери – це не ті, що плентаються за натовпом, бо "він так хоче", а йдуть попереду, вказуючи людям дорогу, навіть якщо вона така страждальницька, що кожний другий прокидає провідника. Ну то й що? Писав же Іван Франко: "Бо щастя всіх прийде по наших

аж кістках". Та сьогодні мало хто готовий мстити власними кістками шлях до щасливого життя нащадків.

В країні, яку понад двадцять років зомбували, що бути патріотом – шароварно і не по-модному, провінційний молодик (сама була свідком такої події в електричці) у "городському прикиді" зверхньо реагує на українську мову дівчат у вишиванках, гугнявлячи: "Село..." А коли стильно одягнута жінка (на такий "прикид" молодик реагує з благоговінням) вишукано українською мовою цікавиться в нього, чим же українське село гірше від рязанської чи тамбовської "деревні" і чи, бува, він сам не з тих країв придибав до Києва, парубок спочатку отетеріло ціпеніє, а далі щось белькоче, що його не так "пойняли", навідріз заперече своє ймовірне рязансько-тамбовське походження, бо він – "настоящий" українець. Останнє зізнання потонуло в дружньому реготі пасажирів, які тут же заходилися вголос згадувати народну мудрість про різного роду "перекинчиків". Переконана: це був урок для парубка. Втім, йому не треба було пристосовуватися, щоб вижити, – його просто не навчили себе поважати.

А хто, зрештою, за останню чверть століття навчав українців себе поважати? Не пригадую, щоб за цей час Комітет із питань духовності Верховної Ради України, який незмінно очолював хтось із наредів демократичного середовища, запропонував проект державної програми національного відродження українства, бо ж іржаві намули імперської вівісекції, що впродовж століть лютувала в Україні, самі по собі не зникнуть. До її створення, думаю, варто було б залучити етнопсихологів, які разом із високоскладними фахівцями інших наукових профілів віднайшли б, умовно кажучи, "загублений" ген самоповаги українців. Якщо з ним народжуються представники всіх націй і племен (останні підсмажили б і з'їли кожного, хто наважився б принизити їхню традицію), то не можуть лише українці появлятися на світ ущербними, такими, що, ледь зіп'явшись на ноги, з усіх сил намагаються перелицювати себе, відриваючи від себе те, що дав їм Всевишній. Може, саме за те, що зрікаються вони Його дару – мови, традиції, належності до нації та її святинь, і наклало на нас покуту й кару, найтяжчими

з яких є самоприниження та відсутність самоповаги. Бо саме такими в очах світу стоїмо ми на розпутьї велелюднім, а світ... одні сміються з нас, інші – співчують з жалю. І кому співчують? Талановитий, здоровий, красивий, працьовитий нації, яка, володіючи всіма отими притаманностями, ніяк не спроможеться на власній багатющій землі зупинити вакханалію "диких людей", що затіяли демонтаж нашої з вами держави! Отака кінецьсвітня ганьба...

"АЛЕ Ж, ЧОРТ ЗАБИРАЙ, ВИ – УКРАЇНЦІ!"

Я добре розумію біль Володимира Сосюри, який у розпачі та гніві звертається до України в поемі "Мазепа", якого вона "зрадила і степом пішла рабиною Петра", не найделікатнішими словами – "російсько-польська потаскуха, малоросійська тюрма", а далі пояснює причину свого відчаю: "Я так люблю тебе, Вкраїно, що й сам не знаю, що кажу". Мені близька й зрозуміла трагедія розчакнутого серця Валерії Новодворської, яка колись сказала: "Я не люблю свій народ..." Я ненавиджу наші національні плачі й надмогильні промови на кшталт "Спіть, хлопці, спіть, встати не було сили". А тим часом, "встати не було сили" через брак розуму та єдності провідної верстви, "през незгоду" її очільників хлопці полягли в році 1918-ім, через комплекс меншовартості проводу, який ліквідував Українську армію, аби російський пролетаріат не подумав, що "ми йому грозимо", через замишування показовими імпрезами з хоругвами та походами замість залізної дисципліни та порядку в Армії УНР і по всій її території. Хіба не зрозуміло, що народ, який так довго жив у стані бездержавності, якого імперія – і за Петра, і за Брежнєва – виховувала, і треба визнати – успішно, колаборантами – у зневазі до своїх святинь і самого себе, народ, який було відлучено від етики шляхом знищення Церкви, від власної історії – шляхом руйнування її пам'яток, потребує лікування – психічного і морального – шляхом "шокової терапії", одним із компонентів якої є правда про самого себе, якою б убивчою – як для хворого на рак правда про його діагноз, – вона не була. А так ми і досі самі собі дивуємося: "Що ми за народ такий?..." І самі себе не розуміємо. Як не розуміє українців і Віталій Портніков: "Я ніколи їх не розумів до кінця. Не розумів, коли проходив довгими коридорами редакції газети Правда, де на кожному другому кабінеті була пригвинчена табличка з українським прізвищем, а в самому кабінеті перебував черговий великоруський шовініст. Не розумів, коли з синьо-жовтим значком першого з'їзду Народного Руху їхав, щасливий, додому в трамваї, – і пасажири дивилися на мене як на дивовижну істоту. Не розумів, коли мої знайомі і колеги, які ще вчора співали дифірами [президенту] Леоніду Кравчуку, дружно підтримали обраного на дачі [у тодішнього лідера РФ] Бориса Єльцина президентом України Леоніда Кучму і стали брехати самим собі й людям про те, як Україна піднімається з колін. Не розумів, коли половина тих же людей опинилася в обозі Віктора Ющенка, щоб через кілька років істерик і розчарувань перебігти до Віктора Януковича. Не розумів, коли ніхто з них не пішов у відставку, коли почалася вся ця вакханалія – фактичний демонтаж України."

Одні лише думки про гроші, посади, привілеї – причому в головах цілком розумних, успішних людей, які начебто й не розуміють, що гублять свою власну державу! Цей колабораціонізм, ця готовність пристосовуватися, ця квіслінговщина – вона живе в еліті і живе в народі. Це як трясина, яка засмоктує нас усіх і не дає можливості побудувати країну.

Ізраїльський досвід вчить: не можна побудувати країну на болоті, особливо – на болоті душі. Це болото потрібно осушити – навіть якщо вам це не під силу і загрожує фінансовими втратами. Але, чорт забирай, – ви ж українці!"

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

Соломія КРУШЕЛЬНИЦЬКА: "СВОЇМИ ТРІУМФАМИ НА СВІТОВИХ СЦЕНАХ Я ЗОБОВ'ЯЗАНА РІДНОМУ ПІСЕННОМУ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ..."

Україна має такі всесвітньо відомі імена, що їх варто згадувати не лише на ювілейні дати, а навіть і щодня.

Однією із таких постатей є Соломія Крушельницька, славетна світова оперна співачка, яка поєднувала високопрофесійний вокал із драматургічним мистецтвом і глибоким патріотизмом. У всьому музичному світі на межі XIX–XX ст. Соломія була символом самовдосконалення і неперевершеності. Завдяки знанню вісьмох європейських мов і вмінню співати ними, вона стала співачкою світового масштабу.

Наше життя різноманітне, суперечливе: процесії "Многая літа!" і "Вічная пам'ять!" – зустрічаються водночас. Магнітофони, телевізори, персональні комп'ютери, лімузини, мобілки, відеоксети, аудіодиски, ксерокси, дискети, Інтернет, колективні шумові дискотеки, бойовничі комп'ютерні ігри, сексуальні телефільми вже з дитинства панують у молодих душах. А в часи Соломії телефони і автомобілі щойно входили в побут. То була епоха опер. Духовні творчі натхнення, високі ідеї молодь черпала із героїчних оперних сюжетів у театрах.

Соломія змалку відчула, зрозуміла і усвідомила свою оперну місію. А усвідомивши, стала виробляти свій вольовий творчий характер, щоби могла виконати своє високе мистецьке покликання. Не чекала, що хтось має її виховувати, сама себе виховувала, як Шевченко, як Леся.

Найбільші вимоги ставила не до інших, а до себе. Дуже наполегливо й напружено вчилася у батька-священника (сольфеджіо), пісень у батьківському хорі села Біла, ходила пішки три кілометри із села до Тернополя вчитись гри на фортепіано у педагогів Вшелячинського, Барвінського, вчилася співати в хорі "Українська бесіда" в Тернополі, виступала на ювілеях Шевченка.

Вчилася наполегливо, напружено, ретельно, систематично. Вивчала життя і працю геніїв світу, історію України, читала тільки інтелектуальну, пізнавальну літературу, а французькі любовні романи, німецькі детективи, польська фантастика минали її увагу.

Завдяки наполегливій самоосвіті, всупереч тодішнім традиціям – дочки священників мають господарювати вдома, поки хтось до них посватається, – Соломія самотужки, без будь-якої протекції вступила до Львівської консерваторії з таким запасом знань, що була звільнена від загальних дисциплін. Тим самим відвоювала час для фахового вдосконалення, поповнила свій пісенний виконавський репертуар та пісенну Шевченкіану, почала поповнювати оперний репертуар, починаючи з Оксани із "Запорожця за Дунаєм" П. Гулака-Артемовського. Співу навчалася у відомого педагога Висоцького. За три роки 21-річна дівчина закінчила Львівську консерваторію 1893 року із відзнакою та особливою, багатообіцяючою характеристикою.

Дебют у ролі Елеонори ("Фаворитка" Г. Доніцетті) на оперній сцені в театрі Скарбка (тепер ім. М.Заньковецької) був таким вдалим, що молодій дебютантці запропонували постійну гарантовану оплату на рівні із досвідченими артистами.

Але Соломія невдоволена: "Ким вона буде у Львівській опері? Звичайною примадонною? А Мілан? А світ? А вершини вокального мистецтва? Ні! Вона буде вчитися далі, бо одним талантом не досягнеш вершин! Тільки праця і наука! Наука і праця! Поїде вчитися в Італію! Всупереч міщанським традиціям! Всупереч сімейним перешкодам – адже вдома є ще чотири незаміжні сестри, які чекають від неї підтримки!"

І Тато, цей добрий Тато, крадькома від рідних позичає гроші у місцевій гміні, щоби Соломія могла поїхати в Італію вчитися оперного співу!

"Я хотіла переконати песимістів, що українська душа здібна досягти вершини мистецтва і тим самим інших потягнути за собою. Я мала в собі страх багато вогню, але боялася, щоби хто не осміяв моїх поривів, і тому мовчала", – зізналася молоденька Соломія у листі з Мілана до Павлика у Коломию.

В Італії Соломія вчилася у професора Ф.Кресні оперного співу, у професора Конті – сценічної гри, міміки, жестів. Сама виробила свій голос із меццо-сопрано на лірико-драматичне сопрано, розширила діапазон.

Сама написала прохання до Галицького сейму в австрійський парламент про допомогу на навчання, пояснила свої успіхи. "Допомоги з сейму не дістала ані пів гроша. Та й ліпше – обійдуся без панської ласки, потім би випоминали мені сто літ", – писала молода Соломія з Мілану М.Павлику. "Я виробила собі такий характер, що все, щоби я не терпіла, яку б мені люди кривду не зробили, – усе витолковувала собі на добро!"

Це є великий секрет великої артистки. Кожну перешкоду, образи, приниження, заздрощі, кривди, наклепи – обертала на своє вокальне і сценічне вдосконалення.

Виробивши характер і досягнувши неперевершених висот в оперному мистецтві, Соломія не реагувала на почесні, на прояви слави.

Вона не мала ні звань, ні титулів, ні державної посади, ні власного житла в молодому віці.

Жила тільки одним Процесом Співу. Пропускала повз вуха зітхання чоловіків і сама по нікому не страждала. Не реагувала на пропозиції мільйонерів

збудувати оперу винятково для неї, на пропозиції Ф. Шаляпіна гастролювати разом, "...бо героями моїх романів були тільки мої партнери і тільки на той час, коли разом ми співали – і вже. "Я розуміла кохання тільки у формі подружжя. Мені не вірили, що фіміам, який з усіх сторін мені курять, не вдаряє мені в голову".

Про жодну оперну співачку нема стільки високопрофесійних захоплюючих рецензій, відгуків, спогадів, дослідницьких монографій, як про Соломію.

Жоден дослідник не міг підрахувати, скільки виступів здійснила вона, та й сама вона не вела жодних записів. Відомі їй дуже успішні гастролі в Одесі (на оперний сезон 1896–97 рр. – 35 виступів), гастрольні турне по рідній Галичині, численні виступи в повітових містах, С.-Петербурзі, по європейських столицях і на американському континенті.

Після Одеси Соломія мала мету виступити у Києві, познайомитися із Лисенком, романси якого співала, але цей план не здійснився, бо київський губернатор боявся "галицької русинки" та ще й опера була в стані реставрації.

Кореспонденти багатьох престижних європейських і американських газет пишуть захоплені рецензії про оригінальне мистецтво "слов'янської артистки", тисячі зали переповнені, театральні адміністрації задоволені повнити зборами. Італійським, празьким, французьким, іспанським критикам не вистачало слів для похвали, публіка шаленіє, варшавська адміністрація і громадськість організовують їй пишний бенедіс із дорогими подарунками, коли вона виступає у ролі Гальки (одноименної опери С.Монюшка), російський імператор запрошує українку співати у своїй резиденції, державний уряд Аргентини доручає українці співати державний гімн із національним прапором на урочистому відзначенні в столиці Буенос-Айресі 100-річчя держави Аргентини, – та молода українська дівчина не реагує на фіміам слави. Інстинкти не торкаються її, бо висока душа до глибини переповнена тільки самим Процесом Співу – і вже! Соломія царювала на світових сценах в своїх ролях, і "цей процес виповнював мені життя – і вже!"

А ще був глибинний біль за поневолену Україну, який вона ніколи не афішувала.

Щойно у 38 років славетна оперна співачка вийшла заміж за свого адвоката, італійця Чезаре Річчоні, мера міста Віареджо на березі Адріатичного моря, і там подружжя оселилося. В заміжному житті Соломія припинила оперні гастролі (за деякими необхідними винятками), але не могла жити без співу і займалася концертно-камерною діяльністю під загальною програмою "Пісні різних націй". Усі камерні концерти починала італійською, продовжувала іспанською, німецькою та іншими мовами, а завершувала українськими піснями, думами, баладами.

Після смерті чоловіка Соломія повернулася до рідної Галичини (1939 р.). Будинок – кам'яницю у Львові Соломія купила для всієї родини Крушельницьких, але радянська влада його конфіскувала. С. Крушельницькій було відмовлено у візі до Італії, щоби забрати із Віареджо свої особисті речі та атрибути слави. Можливо, тільки поважний вік уберіг її від репресій до Сибіру. Під час німецької окупації бідувала. Стояла в чергах по картках за продуктами. Після війни працювала у Львівській консерваторії, яку закінчила 50 років тому, а тепер отримала звання Заслуженої діячки мистецтв. У літньому віці Соломія Крушельницька згадувала: "Найвищим щастям було для мене співати українські пісні. А коли сестра із Заліщик вислала мені народний одяг, то я разом із піснями могла показати світові ще й наш український вишиваний стрій."

Своїми тріумфами на світових сценах я зобов'язана рідному пісенному українському народові і Тернопільському Поділлю".

Мирослава ЗАЙКО,
м. Залішки над Дністром

НОВІ ВИДАННЯ

ВИЙШЛА НОВА КНИЖКА Юрія Горліса-Горського "Ми ще повернемося!"

Юрій Горліс-Горський – автор знаменитих спогадів "Холодний Яр". І ось вийшла нова його книжка – "Ми ще повернемося!". Її упорядник Роман Коваль зібрав під однією палітуркою всі твори та спогади визначного письменника, більшість яких невідомі сучасному читачеві.

Юрій Горліс-Горський мав стільки іпостасей, що для людей пересічних його біографія виглядала підозрілою. Ось його життєві образи: хорунжий Кабардинського полку Кавказької кавалерійської "туземної" дивізії, півсотенний Богданівського полку, кармелюківець, болбочанівець, чорний запорожець, заступник отамана полку гайдамаків Холодного Яру, "совєтський міліціонер" у Кам'янці, співробітник Повстансько-партизанського штабу генерала Тютюнника, подільський підпільник, терорист-експропріатор, наш чоловік в агентурному відділі Подільського губернського ГПУ, багатолітній політичний в'язень та пацієнт-симulant психіатричних лікарень, старший санітар Лук'янівської в'язниці, письменник, автор споминів, видавець, фотограф, учитель, журналіст Німецького радіо, шинкар, диверсант-парашутист, співредактор української газети, помічник німецької та американської розвідок... "Незбагнені шляхи Аллаха! Мені доводилося в своєму житті бути багато ким – поетом також", – писав Юрко в передмові до своїх "Тюремних поезій".

Про все це ви зможете прочитати у книжці "Ми ще повернемося!".

Упорядник пропонує читачам такі твори видатного письменника-борця: "Великдень на сусідах", "До характеристики московського наїзду на Україну", "У ворожому таборі", "В казематах ГПУ", "Отаман Хмара", "Іх прийшло дванадцять", "Ave, diktator!", "Колгосп над Інгулом", "Час вибиратися за кордон", "Подорожні зигзаги", "Печене порося (китайська легенда)", "Фінляндія. Країна скель і крицевих людей", "Донька Петлюри", а також "Тюремні поезії".

Окрім згаданих творів, у книжці вміщено документи, які стосуються біографії Юрія Горліса-Горського (справжнє прізвище Городянин) у час перебування його в Армії Української Народної Республіки. Ось назви деяких з них: "Характеристика на поручника Армії УНР Юрія Городянина з реєстру "воєків-лицарів", що відзначилися в боротьбі за визволення України", "Рапорт поручника Юрка Городянина командирові 1-ї Запорозької дивізії про прибуття з Холодного Яру", "Рапорт про розслідування справи зникнення поручника Юрка Городянина", "Рапорт командира полку Чорних запорожців Петра Дяченка від 29 грудня 1921 р. про перебування Юрка Городянина на лікуванні у шпиталі м. Новий Сонч" та інші. Ці документи люб'язно надав Віктор Моренець, який знайшов їх у Центральному державному архіві вищих органів влади України.

Опубліковано й низку документів з особової справи письменника за 1939 рік, коли він перебував у Карпатській Україні, серед них і власноручний життєпис. Розшукала справу в Державному архіві Закарпатської області Ірина Гармасій.

Опубліковано і спогади про Юрія Горліса-Горського, зокрема члена ОУН Миколи Сидора-Чарторийського, Ірини Строчкої, Галини Гришко, новелу Юрія Винничука "Там на розі, на Яновській, на вулиці Кліпаровській", спогад Василя Оробка "Мій

дядько Йосип Оробко" – про січового стрільця, героя Холодного Яру.

Книга багата ілюстрована фотодокументами.

А починається вона розлогою біографією Юрія Горліса-Горського під назвою "Револьвер і перо як життєва необхідність". Її автор – Роман Коваль. Ось фрагмент передмови: "Доля його була настільки бурхлива, закручено-звивиста, жорстока і милосердна, що найрізноманітніші чутки про Юрія кружляли ще півстоліття після його таємничого зникнення: "поінформовані" стверджували, що він агент п'яти розвідок, що то не він написав роман "Холодний Яр", а 1956 року, вже після смерті, був радником угорського генерала Кішбарнака.

Його ув'язнювали більшовики, румунські прикордонники та гестапівці. Сидів він і за польськими "дружніми" дротами. Його розстрілювали, а він тікав. Друзі двічі проводили по ньому панахиду, а він виривався з обіймів смерті. "Віддих смерті" Юрій чув не раз – і гарячий поцілунок кулі, і крижаний панцир березневої Тиси, і зашморг на шії. Не раз вдаряв в очі і блиск ворожої шаблі.

Юрій побував у "царстві смерті" з її липким смородом гнилої крові – в льохах Єлисаветградської ЧК. Вийшов живим з Лук'янівської в'язниці, хоч "дід Лук'я" рідко кого випускав зі своїх холодних рук. "Показав дулю" Юрко і тюрмам Вінниці, Полтави, Херсона. І психлікарням теж.

Без грізної "музики небезпек" він, здається, не уявляв собі життя, відтак не розлучався зі своїм братиком-револьвером навіть під час любовних пригод у Галичині.

Юрій – неспокійний дух, казав Улас Самчук, для нього "клімат війни те саме, що для риби вода".

Юркові "незбагненні шляхи" пролягли через європейські країни, які палали у вогні Першої світової, через Київ, де він творив перший полк відродженої Української армії, рідну Полтавщину та Харківщину, які він визволяв від більшовиків. "Незбагненні шляхи" привели Юрія до Холодного Яру, на Поділля, в Румунію, Галичину, на Херсонщину, Дон, Кубань, в Поволжя, Москву, Білорусь, на Волинь, Лемківщину, в Польщу, Карпатську Україну, ще раз Румунію, Югославію, Грецію, Туреччину, Сирію, Єгипет, Францію, Берлін, Фінляндію, Ленінград, Австрію, знову Німеччину...

Володимир Скуйбіда визначив Юрія як вояка-фронтвика, вояка-партизана, революціонера-підпільника та революціонера-в'язня. А ще він, додала Галина Гришко, захисник скривджених, друг дітей, "джентльмен до жінок", талановитий письменник і "безнадійний романтик".

Юрій Городянин-Лісовський прожив не життя, а пригодницький роман. Але він ризикував не задля чергової дози адреналіну чи розваг – крізь криваві пригоди він йшов, щоб оборонити нашу Батьківщину. "Бий ворогів – рятуй Україну" – так можна сформулювати кредо його життя.

Перша презентація книжки "Ми ще повернемося!" відбудеться 20 вересня 2012 р. о 18.00 в Черкасах.

Звучатимуть повстанські пісні у виконанні кобзарів та бардів з Києва.

Вхід на презентацію вільний.

Прес-служба історичного клубу "Холодний Яр"

КРУГЛИЙ СТІЛ

"Чинна влада не здатна вирішувати соціально-економічні питання" – Валерій Рябченко

11 вересня в Чернігові, у приміщенні медіа центру "Пряма мова" відбувся круглий стіл на тему "Чому в Чернігові немає роботи?", участь в якому взяв кандидат у народні депутати від Конгресу Українських Націоналістів по 206-му виборчому округу міста Чернігова Валерій Рябченко.

Мета круглого столу – розглянути причини безробіття у Чернігові та окреслити кроки для вирішення цієї проблеми.

Під час свого виступу Валерій Рябченко доніс до учасників круглого столу думку малого бізнесу Чернігова щодо ситуації з безробіттям у місті. Зокрема кандидат від Конгресу зазначив, що "...малий бізнес у Чернігові в своїй більшості направлений на надання послуг в сфері торгівлі і зорієнтований на білоруського споживача. Криза у сусідній державі та "радикальні ініціативи" уряду Азарова по реформації, а насправді по знищенню малого бізнесу, призвели до ліквідації в місті майже 20 тисяч робочих місць, які давав саме малий бізнес. Отже, замість того, аби вирішувати проблему безробіття, чинний уряд лише загострив її".

"Нинішня влада не здатна вирішувати соціально-економічні питання міста Чернігова, і якщо її не усунути, криза у нашому місті буде поглиблюватись", – наголосив Валерій Рябченко.

Наприкінці зустрічі учасники круглого столу ухвалили спільну резолюцію з пропозиціями до місцевих органів влади по вирішенню проблеми безробіття у Чернігові.

Прес-служба ЧОО КУН

ОСТАННІ НОВИНИ

ПІКЕТ ПІД НАЦРАДОЮ: "СВОБОДУ ТВІ!"

Вчора на захист телеканалу ТВі відбувся пікет під Національною радою з питань телебачення і радіомовлення. Саме в цей час Нацрада проводила своє засідання з підбиття підсумків конкурсу на вільні місця в мультиплексі МХ-5.

На пікет зібралися понад 120 учасників, з них – 15 журналістів ТВі. Вони тримали прапори з логотипами каналу, плакати з вимогами відновити мовлення каналу і вигукували: "Свободу ТВі!", "Банду геть!" тощо.

Вимоги пікетувальників – виконати резолюцію мітингу каналу від 8 вересня, а саме: припинити репресії проти незалежних ЗМІ та тиск на журналістів, відновити мовлення каналу ТВі у повному обсязі, звільнити членів Нацради, припинити цензуру у ЗМІ та забезпечити мовникам рівний доступ до поширення телесигналу.

Перед пікетувальниками виступили журналісти каналу, зокрема, Наталя Седлецька, Роман Недзельський, Артем Шевченко.

Наталя Седлецька зазначила, що утисків зазнає саме ТВі, тому що завдяки йому громадськість дізналася про "вишку Бойка" і про те, як живе Президент.

За словами Артема Шевченка, канал вийшов на мітинг 8 вересня, тому що зрозумів, що в нього не залишилося інших важелів впливу. "Саме такий тиск і міжнародний резонанс від цього може змінити цю ситуацію".

ТВі уже вимкнули в понад 80 кабельних мережах, повідомив Шевченко. За даними каналу, здобутими в неофіційних розмовах з кабельниками, це відбувається під тиском Нацради та її представників у регіонах.

"Навіть якщо припустити, що Нацрада не причетна, вона бездіяльна в ситуації з вимкненням нашого мовлення", – заявив Артем Шевченко.

Раніше голова Нацради Володимир Манжосов повідомив, що, за даними попереднього моніторингу, виконуючи рішення Нацради про включення цифрових каналів до універсальної програмної послуги, провайдери вимикають не лише ТВі, а й інші українські канали – один з музичних каналів, один зі спортивних, один з ділових.

За повідомленнями інформагентств

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебега, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м. Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Регістраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715 Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук" Замовлення № Наклад 14 000 прим. Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе. Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.